

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

II. Quænam puncta Fidei sint necessariò explicitè credenda?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

major: & eodem modo distinctâ minori, negatur consequentia. Siquidem dum homines simpliciores credunt articulis Fidei, sibi per Concionatores atque Ecclesiam propositis, simul apprehendunt, id à Deo fuisse revelatum, ob cujus infallibilem veracitatem credunt auditis, ac propositis sibi per Ecclesiam & Concionatores. Nam, ut dicitur Rom. 10. *Fides ex auditu, auditus autem per verbum Christi.* Et 1. Thesl. 2. *Quoniam cum accepissetis à nobis verbum auditus DEI, accepistis illud non ut verbum hominum, sed, sicut est verè, verbum DEI.* Occasione cujus proinde

10. Quæritur, quomodo sit intelligendum illud dictum S. Augustini lib. contra epist. Fundamenti, cap. 5. *Ego verò Evangelio non crederem, nisi me Catholica Ecclesia commoveret auctoritas.* Unde est communis praxis Fidelium, qui credunt, quidquid sancta Mater Ecclesia credendum proponit? Resp. hoc ex eo fieri, non quòd Ecclesiæ auctoritas sit objectum formale Fidei, seu ratio motiva credendi (hæc enim est sola veracitas DEI, quidpiam revelantis) sed quia Ecclesiæ auctoritas est ratio nobis proponens, seu ostendens objecta credendi. Nam per Ecclesiam proponuntur, ac exhibentur nobis illi Articuli, qui sunt credendi; atque per ipsam sive Libri Canonici Sacræ Scripturæ, sive Traditiones Apostolicæ determinantur, atque declarantur, quòd sint à Deo revelati, & à Spiritu sancto dictati, vel à Christo & tenebris Apostolis traditi, atque per Apostolos posteris: sicque fit, quòd hi potius, quàm alii per Hæreticos, vel apocryphos Libros jactitati, propter infallibilem veracitatem DEI fide Divinâ sint à Fidelibus credendi. Quia igitur Spiritus sanctus in negotio tanti momenti non sinit Ecclesiam, dilectam suam Sponsam, errare, securissimè, & absque ullo erroris periculo creduntur propter DEI veracitatem, & fide Divinâ omnia ea, quæcunque Ecclesia nobis sic credenda proponit. Et hoc innuunt citata S. Augustini verba: *Evangelio non crederem, nisi me Ecclesia commoveret auctoritas*: prout clarè indicat Iy, *commoveret.*

Evangelio non crederem, nisi me Catholica Ecclesia commoveret auctoritas, quomodo intelligendum?

QUÆSTIO II.

Quænam puncta Fidei sint necessariò explicitè credenda?

11. **A**dvertendum cum communi Doctorum, dupliciter nos posse credere Articulis Fidei, nimirum explicitè, & implicitè, & implicitè. *Credere explicitè idem est, quod distinctè & in implicitè, par. quid?*

L 2

Fides expli-
cita, & im-
plicita, quæ?

particulari credere aliquod Myſterium Fidei; puta, quòd Deus fit unus in eſſentia, & in perſonis trinus; quòd Chriſtus pro nobis fit paſſus, &c. Unde *Fides explicita* dicitur, per quam res divinitus revelata, in ſe, & ſub propria ratione creditur: ut fit in allatis exemplis. *Implicitè* verò credere idem eſt, ac alicui propoſitioni Fidei aſſentiri confuſè, in communi ſeu univerſali, quatenus virtualiter continetur in alia propoſitione, quam diſtinctè credimus: ut ſi quis credat, quidquid ſancta Mater Eccleſia credendum proponit; talis enim implicitè credit omnes Articulos Fidei. Hinc *Fides implicita* appellatur, per quam credimus res in univerſali, ſeu prout in aliqua alia propoſitione continentur.

Salus ani-
mæ, prima,
& ultimata,

Necceſſitas
medii, &
necceſſitas
præcepti,
quid?

12. Notandum ulterius, quòd duplex poſſit intelligi neceſſitas Fidei ad ſalutem animæ (ſive primam, quæ eſt gratia ſanctificans; ſive ultimam, quæ eſt æterna gloria, ſeu viſio beatifica in cælis) una mediæ ſeu finis, alia præcepti. *Necceſſitas mediæ*, ſeu finis, dicitur illa, qua quidpiam ita eſt neceſſarium ad finem, puta ad ſalutem animæ conſequendam, ut ſine eo, quamvis inculpabiliter omittatur, finis, v. g. animæ ſalus, obtineri non poſſit: ſic in ſtatu Evangelii Baptiſmus eſt neceſſarius ad vitam æternam, quia ſine eo, etiam ex ignorantia invincibili, aut impotentia phyſica non ſuſcepto, ſalus æterna obtineri non poteſt; uti patet in parvulis in utero materno decedentibus. *Necceſſitas præcepti* dicitur ea, qua quidpiam ſub obligatione præcepti neceſſariò præſtandum eſt ad conſequendam ſalutem æternam, eò quòd alioquin quis transgrediendo præceptum mortaliter peccaret, niſi excuſet ignorantia, vel impotentia. Addunt Doctores tertium membrum, nempe *Necceſſitatem mediæ, & præcepti ſimul*: prout de factò adultis hominibus neceſſarius eſt Baptiſmus ad ſalutem, caſu quo poſſunt eum in re ſuſcipere. His prænotatis ſit

Fides tum
habitualis,
tum actualis,
quomodo neceſſaria ad ſalutem?

13. CONCL. I. Fides non ſolùm habitualis, ſed & actualis, ſeu accepta pro ipſo actu credendi aliquod ſupernaturale objectum, ſit omnibus, uſum rationis habentibus, pro quocunque ſtatu neceſſaria ad gratiam, & æternam gloriam conſequendam, & quidem neceſſitate mediæ ſeu finis: adeò, ut eà prætermiſſâ ſalus animæ obtineri nunquam potuerit, nec poſſit, etiam ſi inculpabiliter ſeu ex ignorantia invincibili non habeatur. Ita communis Theologorum, & patet ex illo ad Hebr. 11. *Sine fide impoſſibile eſt placere DEO: credere enim oportet accedentem ad DEUM, quia eſt, & inquirentibus ſe remunerator ſit.* Quæ verba non ſolùm de

de Fide habituali, quam solam suscipiunt parvuli in Sacramento Baptismatis, sed etiam de Fide actuali quorundam Mysteriorum quandoque ab adultis habenda, communiter intelliguntur à Doctoribus; idque ex se ipsis satis indicant. Hinc Innocentius XI. meritò inter alias propositiones sequentem, ordine 16. damnavit:

14. Dicitur notanter, omnibus hominibus usum rationis habentibus. Quia infantibus, ac perpetuò amentibus, non est necessaria Fides actualis, sed sufficit habitualis, id est, habitus Fidei supernaturalis in Sacramento Baptismatis infusus. Unde Concilium Trid. Sess. 7. can. 13. de Baptismo, ait: Si quis dixerit, parvulos, eò quòd actum credendi non habent, suscepto Baptismo inter fideles computandos non esse: ac propterea præstare, omitti eorum Baptisma, quàm eos non adu proprio credentes baptizari in sola fide Ecclesia, anathema sit.

Infantibus, & perpetuò amentibus, non est necessaria Fides actualis.

15. CONCL. II. Licet omnes Fideles teneantur explicitè credere aliquos Articulos Fidei, hæc tamen necessitas non est æqualis respectu omnium. Ita Scotus 3. dist. 25. q. 1. & alij. Ratio est: quia Majores Ecclesiæ, ut Prælati, & præsertim Episcopi, tenentur habere fidem magis explicitam Mysteriorum Fidei Catholicæ, utpote qui subditos suos ex officio instruere tenentur de rebus Fidei. Minores verò, præsertim rudiores & simpliciores, de necessitate non tenentur omnes & singulos Articulos explicitè & distinctè credere, sed sufficit, principaliores credere explicitè (quinam autem hi sint, mox dicetur) cæteros verò credere implicitè, seu in generali, credendo, quidquid Ecclesia credendum proponit.

Necessitas explicitè credendi aliquos Articulos, non est æqualis respectu omnium.

16. CONCL. III. Fides explicita de existentia veri DEI, & quòd is sit iustus remunerator, decernens præmia justis, & improbis supplicia, omnibus adultis, usumque rationis habentibus, est necessaria ad salutem necessitate mediij. Ita communis Doctorum; & desumitur ex citatis illis verbis Apostoli, Heb. 11. Sine fide impossibile est placere DEO: credere enim oportet accedentem ad DEUM, quia est, & inquirentibus se remunerator sit. Hinc Innocentius XI. meritò inter alias sequentem, ordine 22. Propositionem damnavit: Non nisi fides unius DEI necessaria videtur necessitate mediij, non autem explicita Remuneratoris.

Fides explicita de existentia Dei, & ut Remuneratoris, requiritur necessitate mediij.

17. CONCL. IV. Insuper multi Doctores volunt, necessario esse explicitè credendum necessitate mediij Mysterium SS. Trinitatis, nec non & Mysterium Incarnationis, nempe Filium DEI esse pro nobis incarnatum, Christumque esse verum DEUM

Idem firmanant multi de Mysterio SS. Trinitatis.

sis, & Incarnatio-
nis
Verbi.

& hominem. Ita sentit Sanchez *lib. 2. in Decalog. cap. 2. n. 8. & seqq.* citans pro hac sententia D. Thomam, Gabrielem, Molinam, Valentiam; idemque tenent Maltrius, Sannig, Billucius, Bassaus, alique plures. Rationem dant: quia hæc duo Myteria sunt fundamentum totius nostræ Salutis. Nam in nomine SS. Trinitatis confertur Baptismus, sine quo nemo potest salvari: per Christum verò sumus salvari, atque redempti, ipsèque simul est verus Deus, verique DEI Filius, per quem creati sumus.

Notabilis
objectio
solvitur.

18. Nec obstat (inquiunt) quòd multi Gentiles, quin & adulti priùs in infantia baptizati, v. g. pueri in sylvis enutriti, & paulò post acquisitos annos discretionis morientes, aut muti & surdi à nativitate, invincibiliter ignorent hæc Myteria, utpote nunquam sibi proposita. Resp. enim, tales non damnari propter peccatum Infidelitatis, sed vel propter peccatum originale, vel propter alia peccata contra Legem Naturæ commissa. Quòd si verò quis eorum jam baptizatus nunquam mortaliter peccaverit, ad Divinam providentiam pertinet, ut vel speciali lumine supernaturali interius illustretur, vel ab aliquo alio hæc Fidei Myteria eidem proponantur, ut explicitè credere possit; prout in simili factum legitur Eunuchò Reginæ Candacis, *Actor. cap. 8.* & Cornelio Centurioni, *Actor. 10.*

Dic-
ta solu-
tio propu-
gnatur, &
objectio re-
torquetur.

19. Neque hæc responsio cuiquam rara, vel voluntariè data videatur. Siquidem allata instantia non solum urget contra sententiam, admittentem, quòd explicitè credendum sit necessitate medijs Myterium SS. Trinitatis, & Incarnationis Domini-
cæ; sed ea etiam solvenda est ab omnibus Theologis, utpote qui juxta novissimum Decretum Innocentij XI. *num. 16.* allegatum, admittere tenentur, quòd Fides explicita *unius Dei ut Remuneratoris* sit necessaria ad salutem necessitate medijs. Nam pariter quæritur, quomodo explicitè possit credere in Deum ut Remuneratorem, sicque salvari mutus & surdus à nativitate, aut puer jam baptizatus, sed post acquisitos annos discretionis illicò moriens, qui de æterna retributione, atque de Deo ut Remuneratore, invincibiliter nihil unquam audivit, imò (loquendo de illo surdo) neque audire potuit?

Cognitio, &
fides ex pu-
ris naturali-
bus, non ju-
vat ad justifi-
cationem.

20. Nec juvat dicere, talia lumine naturali posse cognosci. Nam (si non datur responsio proximè allata) contra est: quia vel Deum ut Remuneratorem non licet naturali ratione cognoscere, vel si hoc fieri possit (prout naturaliter potest cognosci, atque demonstrari existentia Dei) tamen istud non sufficit ad

ad salutem, juxta cit. Decretum Innocentij XI. in quo pariter sequens, ordine 21. Propositio, damnata legitur: *Fides late dicta ex testimonio creaturarum, similive motivo ad justificationem sufficit.* Et merito hæc Propositio est damnata: nam, ut loquitur Concilium Trid. Sess. 6. cap. 8. *Fides est humana salutis initium, fundamentum, & radix omnis justificationis*: atqui hujusmodi initium, fundamentum & radix, nequit haberi ex puris naturalibus, quidquid olim contradixerint Pelagiani & Semipelagiani hæretici; ergo.

21. Addunt tamen Auctores hujus sententiæ, quòd aliud sit, *explicitè credere* Articulos Fidei; & aliud, *explicitè scire*, ita ut quis interrogatus possit rationem reddere de prædictis Mysteriis Fidei: primum enim necessarium est necessitate mediij, non secundum. Insuper (inquiunt) sufficit, hujusmodi Articulos, & Mysteria Fidei, cognoscere saltem secundum substantiam: imò si quis tam hebes sit, ac obtusus ingenio, ut non possit hos omnes Articulos capere secundum substantiam, sufficit, si saltem assensum præbuerit hujusmodi Articulis ad salutem necessariis, eosque crediderit, dum sibi proponebantur à Parocho, vel alio. Quia sic jam tales explicitè credunt, licet non explicitè sciant illos, ita ut interrogati possint aptè respondere, & rationem reddere: hoc enim posterius non est necessarium ad salutem necessitate mediij; sed solum necessitate præcepti, à qua tamen rudes excusantur ratione suæ impotentis. Ballæus *¶ Fides l. n. 11.* cum alijs.

22. Dicitur notanter in Conclusionem, num. 17. data, *Insuper multi Doctores volunt, &c.* Nam oppositam sententiam, videlicet hæc duo Mysteria Fidei non esse necessario credenda necessitate mediij, sed duntaxat necessitate præcepti, etiam non pauci tenent; ut Lugo *disp. 12. de Fide, num. 91. & seqq.* citans Medinam, Vegam, Suarez, Turrianum, pluresque alios; eamque non minus probabilem censet Layman *lib. 2. tract. 1. cap. 8.* & Herincx *disp. 7. de Fide, n. 49.* Ratio horum est: quia necessitas illa mediij post prædicationem Evangelij neque habetur clarè ex S. Scriptura, neque ex traditione Patrum, neque ex ratione; nam tam rationes, quam testimonia SS. Scripturæ, atque Sanctorum Patrum, commodè intelliguntur de necessitate præcepti, non mediij.

23. CONCL. V. Omnes Fideles, postquam ad rationis usum pervenerunt, tenentur necessitate præcepti explicitè credere, & saltem quoad substantiam seu crasso modo scire Mysteria contenta

Aliud est, explicitè credere; aliud, explicitè scire Articulos Fidei.

Non pauci tenent oppositam sententiam.

Quoniam tenentur Fideles ex-

placite ere-
dere neces-
sitate præ-
cepti?

tenta in Symbolo Apostolorum, Orationem Dominicam, Sacra-
menta maximè necessaria, ut Baptismum, Eucharistiam, & Pœ-
nitentiam; reliqua verò tunc, quando quis ea recepturus est, &
v. g. Matrimonium initurus; item Præcepta Decalogi. Ita Do-
ctores communiter. Quæ de causa omnes ejusmodi Articuli, &
materiæ, dicuntur *Prima Fidei rudimenta*, quæ in Catechesibus &
Concionibus publicè circumferuntur in Ecclesia, & omnibus
proponuntur tanquam explicite credenda, & scienda.

Doctrina
notabilis
quoad hoc.

24. Hoc tamen intellige, nisi impotentia, aut invincibilis
ignorantia excuset: nam isthæc necessitas, talia explicite cre-
dendi & sciendi, est præcepti duntaxat; unde potest excusare
impotentia, aut invincibilis ignorantia, non minùs, ac in aliis
præceptis. Quod notandum pro hominibus agrestibus, & hebe-
tibus: quamvis & hi pro viribus sint instruendi, ut præter pri-
maria Fidei Mysteria sciant saltem ea, quæ ad dignam Sacramen-
torum receptionem ab ipsis peragendam, & itatùs sui condicio-
nem observandam, requiruntur. Certè Innocentius XI. anno
1679. sequentem inter alias Propositionem, ordine 64. damnavit:
*Absolutionis capax est homo, quantumvis laboret ignorantia Mysteriorum
Fidei, & etiam si per negligentiam, etiam culpabilem, nesciat Mysterium Sax-
tissime Trinitatis, & Incarnationis Domini nostri JESU Christi.* Hactè-
nus Propositio damnata.

Q U Æ S T I O III.

Quo tempore obligentur Fideles ad eliciendum
actum Fidei?

Præceptum
Fidei affir-
mativum, &
negativum,
quid?

25. **C**onveniunt Doctores, præceptum Fidei duplex esse,
unum affirmativum, aliud negativum. *Præceptum fidei
affirmativum* importat, ut ea omnia, quæ à DEO sunt re-
velata, atque ut talia nobis per Ecclesiam proposita, credamus.
Negativum est, ut Fidem nunquam negemus, neque dissentiamus
rebus Fidei, nec etiam erroneis dogmatibus Divinæ veritati
contrariis, atque ab Ecclesia reprobatis fidem præstemus. Quia
igitur certum est inter Doctores, quòd præcepta negativa obli-
gent semper & pro semper, hinc in nullo prorsus casu, aut tem-
pore, licitum est Fidem negare, aut falsum credere. E contra
verò, quia præcepta affirmativa obligant quidem semper, sed
non